

Latvijas Vecmāšu Asociācija

Latvijas vecmāšu Ētikas kodekss

1. Ievads

Latvijas vecmāšu Ētikas kodeksa pamatuzdevums ir sekmēt vecmātes profesionālo pienākumu godprātīgu un kvalificētu īstenošanu, ievērojot profesionālās ētikas pamatprincipus, sargāt un stiprināt vecmātes tiesības un veicināt profesijas atpazīstamību sabiedrībā.

Latvijas vecmāšu Ētikas kodekss nosaka ētikas pamatprincipus, kas savā profesionālajā darbībā ir saistoši Latvijā praktizējošām vecmātēm un vecmāšu studiju programmu studentiem. Šis kodekss nav uzskatāms par visaptverošu vecmāšu ētikas principu un uzvedības normu izklāstu, bet tas ietver vecmāšu profesionālās kultūras pamatvērtības – cieņu pret piedzimšanu, cieņu pret cilvēka dzīvību un veselību, līdzietību, vienlīdzību, atbildību, godprātību, atklātību, uzticēšanos, profesionālo kompetenci, autonomiju un sadarbību.

Latvijas vecmāšu Ētikas kodekss ir balstīts Starptautiskajā vecmāšu Ētikas kodeksā noteiktajos principos un standartos. Tā grozījumi tiek pieņemti Latvijas Vecmāšu asociācijas biedru kopsapulcē. Iesniegumus par Ētikas kodeksā noteikto normu pārkāpumu vai vecmātes neētisku rīcību izvērtē Latvijas Vecmāšu asociācijas valde.

2. Vecmātes prakse un profesionālie pienākumi

- Vecmāte atbalsta un sekmē vecmātes profesijas vērtības, ētiskos principus, zināšanas un misiju.
- Vecmātes darba mērķis ir sievietes un viņas bērna, kā arī ģimenes fiziskās un garīgās veselības un labklājības veicināšana un stiprināšana.
- Vecmāte nodrošina aprūpi sievietēm visos vecuma posmos un ģimenēm reproduktīvajā periodā, ar cieņu izturoties pret kultūru un uzskatu daudzveidību.
- Vecmāte praksē pielieto aktuālās, uz pierādījumiem balstītas profesionālās zināšanas, prasmes un tehnoloģijas, kas sekmē drošu vecmāšu praksi visās kultūrvidēs.
- Vecmāte sniedz profesionālu aprūpi sievietēm, kuras vēlas saņemt veselības aprūpi, ņemot vērā sievietes fiziskās un emocionālās vajadzības.
- Vecmāte darbojas kā efektīvs veselības veicināšanas piemērs sievietēm visos vecuma posmos, ģimenēm, kā arī citiem veselības aprūpes speciālistiem.
- Vecmāte rūpējas par savu fizisko un garīgo veselību, lai personiskas vai vecmātes darbā radušās problēmas netraucētu viņas profesionālajai darbībai.
- Vecmāte ir atbildīga par savu personas morālās integritātes saglabāšanu.
- Vecmāte ir personīgi atbildīga par saviem lēmumiem, rīcību un savu profesionālo darbību rezultātiem.

- Vecmāte publiski nenosoda kolēģu pieļautās profesionālās kļūmes, bet iesaistās situācijas izvērtēšanā ar nolūku nepieļaut atkārtotus negadījumus turpmākajā profesionālajā darbībā.
- Vecmāte nodrošina klienta personas datu aizsardzību, nodrošinot viņa tiesības uz privātumu, un informāciju trešajām personām nodod tikai normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos.
- Vecmāte savā profesijā cenšas veicināt iedzīvotāju veselības labklājības paaugstināšanu, strādājot un darbojoties sabiedrības veselības interesēs.
- Vecmātes pienākums ir ziņot kompetentām valsts institūcijām par fiziskajām personām vai institūcijām, kas profesijā darbojas neētiski vai nelegāli.
- Vecmāte savu profesionālo darbību veic atbilstoši normatīvajā regulējumā noteiktajai vecmātes profesijas kompetencei ārstniecībā un [pacientu] aprūpē. Vecmāte nedrīkst veikt darbības, kas nav vecmātes kompetencē un kas var apdraudēt klienta veselību un dzīvību.
- Vecmāte, kurai ir pamatots iebildums pret konkrēta pakalpojuma pieprasījumu no klienta puses, iesaka klientam vērsties pie cita pakalpojuma sniedzēja.
- Vecmāte piedalās valsts veselības aprūpes politikas veidošanā un vecmāšu profesionālās izglītības programmu pilnveidē.
- Vecmāte aktīvi piedalās topošo un esošo kolēģu, un citu interesentu izglītošanā, praktiskajā apmācībā, veicinot viņu kvalifikācijas paaugstināšanu.

3. Sadarbība vecmātes praksē

- Vecmāte atbalsta sievietes un ģimenes tiesības aktīvi piedalīties lēmumu pieņemšanā par savu veselības aprūpi.
- Vecmātes sadarbība ar klientiem balstās uz savstarpēju uzticību, informētu lēmumu pieņemšanu, klienta piekrišanu aprūpes plānam un aprūpes darbībām un klienta atbildību par viņa veikto izvēli.
- Vecmāte ir atvērta un laipna attiecībās ar klientiem, kolēģiem un sadarbības partneriem. Vecmāte atbalsta un izskaidro klientam ar veselības aprūpi saistītus jautājumus, nepieciešamības gadījumā iesaka citus problēmu risinājumus.
- Vecmāte atbalsta citas vecmātes profesionālajā darbībā, veicinot personīgās un kolēģu profesionālās pašapziņas celšanu.
- Vecmāte ar cieņu sadarbojas ar citiem speciālistiem, nepieciešamības gadījumā ar tiem konsultējoties, ja klienta aprūpes vajadzības pārsniedz vecmātes kompetenci.

4. Vecmātes zināšanu un prakses pilnveidošana

- Vecmāte pastāvīgi un nepārtraukti attīsta savu profesionālo kompetenci.
- Vecmāte piedalās tālākizglītības un mūžizglītības aktivitātēs, kas pilnveido teorētiskās un praktiskās zināšanas un veicina personības attīstību.
- Vecmāte nodrošina, ka vecmāšu zināšanu un prasmju pilnveidošana balstās uz darbībām, kas aizsargā sievietes, bērnu un ģimeņu tiesības.